ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
z 19. januára 2006 *

Vo veci C-330/03,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Tribunal Supremo (Španielsko) z 21. júla 2003 a doručený Súdnemu dvoru 29. júla 2003, ktorý súvisí s konaním:

Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos

proti

Administración del Estado,

za účasti:

Giuliano Mauro Imo,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia K. Schiemann, N. Colneric, E. Juhász a E. Levits (spravodajca),

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, v zastúpení: A. González Salinas, abogado,

— španielska vláda, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Cingolo, avvocato dello Stato,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Kruse, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: H. Støvlbæk a F. Castillo de la Torre, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. júna 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 prvého odseku písm. a) a článku 4 ods. 1 smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337, ďalej len „smernica"), ako aj výkladu článkov 39 ES a 43 ES.

2 Návrh bol podaný v súvislosti so sporom medzi Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos (komora inžinierov konštrukcií pozemných stavieb, ďalej len „Colegio") a Administración del Estado v súvislosti so žiadosťou pána Ima, talianskeho štátneho príslušníka a držiteľa diplomu stavebného inžiniera so špecializáciou na hydrauliku vydaného v Taliansku, ktorá smerovala k tomu, aby sa mu povolilo vykonávať povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb v Španielsku.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Cieľom smernice je zaviesť metódu uznávania diplomov, aby sa európskym občanom uľahčil výkon akéhokoľvek povolania, ktoré v nejakom hostiteľskom členskom štáte závisí od ukončenia postredoškolského vzdelania za predpokladu, že majú diplom pripravujúci ich na tieto činnosti udelený po ukončení štúdií trvajúcich aspoň tri roky a vydaný iným členským štátom.

4 Podľa článku 1 písm. c) smernice sa „regulovaným povolaním" rozumie „regulovaná odborná činnosť alebo rozsah činností, ktoré predstavujú toto povolanie v niektorom členskom štáte".

5 Článok 3 prvý odsek smernice stanovuje:

„Ak je v hostiteľskom členskom štáte začatie výkonu alebo vykonávanie regulovaného povolania podmienené vlastníctvom diplomu, príslušný orgán nemôže z dôvodov neprimeranej kvalifikácie odmietnuť schváliť štátnemu príslušníkovi členského štátu začať alebo vykonávať toto povolanie za rovnakých podmienok, aké stanovuje vlastným štátnym príslušníkom:

a) ak je uchádzač držiteľom diplomu, ktorý bol udelený v členskom štáte a ktorý sa vyžaduje v ďalšom členskom štáte pre začatie vykonávania alebo vykonávanie príslušného [toho istého — *neoficiálny preklad*] povolania na jeho území,...

..."

6 Článok 4 ods. 1 smernice spresňuje:

„Bez vplyvu na článok 3 hosťujúci [hostiteľský — *neoficiálny preklad*] členský štát môže od uchádzača takisto požadovať:

a) dôkaz o odbornej praxi, pričom dĺžka vzdelania a prípravy uvedenej na podporu jeho žiadosti v zmysle článku 3 písm. a) a b) je aspoň o jeden rok kratšia ako sa vyžaduje v hostiteľskom členskom štáte. ...

...

...

b) ukončiť adaptačné obdobie nepresahujúce tri roky alebo podrobiť sa skúške spôsobilosti:

— tam, kde sa obsah vzdelania a prípravy, ktoré nadobudol podľa znenia článku 3 písm. a) a b), podstatne odlišuje od toho, ktorý sa vyžaduje pre získanie diplomu v hostiteľskom členskom štáte, alebo

— tam, kde v prípade vzťahujúcom sa na článok 3 písm. a) povolanie regulované v hostiteľskom členskom štáte obsahuje jednu alebo viac regulovaných odborných činností, ktoré nie sú súčasťou povolania

regulovaného v členskom štáte, z ktorého uchádzač pochádza alebo prichádza, a ktorej odlišnosť zodpovedá požadovanému špecifickému vzdelaniu a príprave v hostiteľskom členskom štáte a zahŕňa podstatne odlišný obsah od toho, ktorý sa vyžaduje na získanie diplomu predloženého uchádzačom...

...

...“

7 Článok 7 smernice upravuje právo osôb, na ktoré sa vzťahuje systém uznávania diplomov Spoločenstva, používať ich akademické tituly a profesijné tituly. Odseky 1 a 2 sú sformulované takto:

„1. Príslušné orgány hostiteľského členského štátu uznajú právo štátnych príslušníkov členských krajín, ktorí spĺňajú podmienky pre začiatok alebo výkon regulovaného povolania na ich území, používať profesijný titul hostiteľského členského štátu, ktorý zodpovedá tomuto povolaniu.

2. Príslušné orgány hostiteľských členských štátov uznajú právo štátnych príslušníkov členských štátov spĺňajúcich podmienky pre začatie alebo výkon regulovaného povolania na ich území, používať ich právoplatný akademický titul a kde sa to hodí, jeho skratku odvodenú od titulu pôvodného členského štátu alebo členského štátu, z ktorého prichádzajú, v jazyku príslušného štátu. Hostiteľský členský štát môže vyžadovať, aby sa po tomto titule uvádzal názov a miesto ustanovizne alebo skúšobnej komisie, ktoré titul udelili.“

Vnútroštátna právna úprava

8 Smernica bola prebraná do španielskeho práva kráľovským dekrétom č. 1665/1991 z 25. októbra 1991 upravujúcim všeobecný systém uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených v členských štátoch Európskej únie po ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (BOE č. 280, z 22. novembra 1991, s. 37916). Články 4 a 5 tohto dekrétu v podstate preberajú ustanovenia článkov 3 a 4 smernice.

9 Podľa španielskej právnej úpravy zahŕňa povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb („ingeniero de caminos, canales y puertos") široký rozsah činností, akými sú projektovanie a výstavba hydraulických zariadení, pozemnej, morskej a riečnej dopravnej infraštruktúry, ochrana pláží a územné plánovanie vrátane mestského. Z rozhodnutia o začatí prejudiciálneho konania vyplýva, že ide o regulované povolanie, ktorého začiatok výkonu a vykonávanie je podmienené vlastníctvom španielskeho diplomu vydaného po ukončení osobitného šesťročného postredoškolského vzdelania alebo rovnocenného vzdelania získaného v niektorom členskom štáte a uznaného ministerstvom rozvoja. Každá osoba, ktorá chce vykonávať toto povolanie v Španielsku, sa musí najprv stať členom Colegio, pričom toto členstvo je podmienené absolvovaním opísaného vzdelania.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 Pán Imo je držiteľom diplomu stavebného inžiniera so špecializáciou na hydrauliku („laurea in ingegneria civile idraulica"), vydaného v Taliansku, ktorý mu umožňuje vykonávať v tomto členskom štáte povolanie stavebného inžiniera hydrauliky. Dňa 27. júna 1996 podal na španielske ministerstvo Rozvoja žiadosť o uznanie jeho diplomu, aby mohol začať v Španielsku vykonávať povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb.

11 Uvedené ministerstvo rozhodnutím zo 4. novembra uznalo diplom pána Ima a povolilo mu začať vykonávať povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb bez ďalších predbežných podmienok.

12 Colegio podalo žalobu o neplatnosť proti tomuto rozhodnutiu na Audiencia Nacional. V priebehu konania zdôrazňoval podstatný rozdiel medzi povolaním inžiniera konštrukcií pozemných stavieb v Španielsku a povolaním stavebného inžiniera hydrauliky v Taliansku tak z hľadiska obsahu vzdelania, ako aj z hľadiska činností, ktoré zahŕňa každé z týchto povolaní.

13 Audiencia Nacional rozhodnutím z 1. apríla 1998 zamietol uvedenú žalobu najmä z dôvodu, že diplom stavebného inžiniera hydrauliky umožňuje v Taliansku začať výkon toho istého povolania, akým je v Španielsku povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb. Okrem toho tento súdny orgán poznamenal, že vzdelanie, ktoré dostal držiteľ spomínaného diplomu stavebného inžiniera, zahŕňa základné predmety požadované v Španielsku v odvetví dotknutého povolania inžiniera.

14 Colegio podal dovolanie na Tribunal Supremo. Tento súd hneď skonštatoval, že medzi dotknutými vzdelaniami sú značné vnútorné rozdiely a že posúdenie skutkového stavu, ktoré vykonal Audiencia Nacional, je nesprávne.

15 Za týchto okolností sa Tribunal Supremo rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 3 písm. a) v spojení s článkom 4 ods. 1 smernice 89/48... vykladať v tom zmysle, že povoľuje hostiteľskému štátu, aby v obmedzenej miere uznal

odbornú kvalifikáciu žiadateľa, ktorý je držiteľom diplomu stavebného inžiniera hydrauliky („ingegnere civile idraulico") (vydaného v Taliansku) a chce vykonávať toto povolanie v členskom štáte, ktorého právna úprava za regulované povolanie určuje povolanie inžiniera konštrukcií pozemných stavieb („ingeniero de caminos, canales y puertos")? Vychádzame z predpokladu, že posledné uvedené povolanie zahŕňa v hostiteľskom štáte činnosti, ktoré úplne nezodpovedajú diplomu žiadateľa, a že vzdelanie ním doložené neobsahuje niektoré základné predmety vo všeobecnosti požadované na získanie diplomu inžiniera konštrukcií pozemných stavieb v hostiteľskom štáte.

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je v súlade s článkami 39 ES a 43 ES obmedzenie práva žiadateľov, ktorí chcú vykonávať povolanie ako samostatne zárobkovo činné osoby alebo ako zamestnanci v inom členskom štáte ako štáte, kde absolvovali odbornú kvalifikáciu, takým spôsobom, že hostiteľský členský štát môže vylúčiť prostredníctvom svojej vnútroštátnej právnej úpravy obmedzené uznanie odbornej kvalifikácie, ak z takéhoto rozhodnutia, ktoré je v zásade v súlade s článkom 4 smernice 89/48..., vyplýva, že vykonávanie povolania je podmienené dodatočnými neprimeranými požiadavkami?

Na účely vyššie uvedených otázok treba pod pojmom „obmedzené uznanie" rozumieť uznanie, ktoré povoľuje žiadateľovi vykonávať činnosť inžiniera iba v príslušnej oblasti (hydraulika) povolania, ktoré je všeobecnejším povolaním inžiniera konštrukcií pozemných stavieb regulovaným v hostiteľskom členskom štáte bez toho, aby musel splniť dodatočné požiadavky upravené v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48..."

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

16 Prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či smernica bráni tomu, aby príslušný orgán členského štátu čiastočne vyhovel žiadosti o povolenie začať vykonávať regulované povolanie v tomto členskom štáte podanej držiteľom diplomu získaného v inom členskom štáte za určitých podmienok tak, že obmedzí rozsah povolenia iba na činnosti, ku ktorým umožňuje uvedený diplom prístup v členskom štáte, v ktorom bol získaný.

17 Pre odpoveď na túto otázku je potrebné po prvé preskúmať znenie príslušných ustanovení smernice, po druhé jej systém a všeobecnú štruktúru a po tretie ciele, ktoré sleduje.

18 Najprv treba pripomenúť, že znenie smernice výslovne ani nepovoľuje, ani nezakazuje čiastočné uznanie odbornej kvalifikácie, akou je kvalifikácia uvedená v rozhodnutí o začatí prejudiciálneho konania. Zákaz upravený v článku 3 prvom odseku písm. a) smernice totiž nebráni čiastočnému uznaniu, ak rozhodnutie vydané v súvislosti so žiadosťou dotknutej osoby, ktorým sa jej povoľuje prístup iba k určitému rozsahu činností tvoriacich súčasť regulovaného povolania v hostiteľskom členskom štáte, nemožno považovať za odmietnutie prístupu k tomuto povolaniu.

19 Ďalej, čo sa týka systému smernice, treba pripomenúť, že zo systému vzájomného uznávania diplomov ustanoveného smernicou nevyplýva, že diplomy vydané v iných členských štátoch potvrdzujú podobné alebo porovnateľné vzdelanie so vzdelaním požadovaným v hostiteľskom členskom štáte. Podľa systému zriadeného smernicou

sa totiž diplom neuzná s ohľadom na vlastnú podstatu vzdelania, ktoré potvrdzuje, ale preto, že umožňuje v členskom štáte, kde bol vydaný alebo uznaný, prístup k regulovanému povolaniu. Rozdiely existujúce v štruktúre alebo v obsahu vzdelania získaného v členskom štáte pôvodu a vzdelania poskytovaného v hostiteľskom členskom štáte nestačia na odôvodnenie odmietnutia uznania dotknutej odbornej kvalifikácie. Nanajvýš, ak sú tieto rozdiely podstatné, môžu byť dôvodom na to, aby hostiteľský členský štát požadoval od žiadateľa splnenie jedného alebo viacerých kompenzačných opatrení upravených v článku 4 uvedenej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2004, Beuttenmüller, C-102/02, Zb. s. I-5405, bod 52).

20 Z uvedeného vyplýva, ako správne uvádza generálny advokát v bodoch 40 až 43 svojich návrhov, že výraz „to isté povolanie" uvedený v článku 3 prvom odseku písm. a) smernice treba chápať tak, že označuje povolania, ktoré v členskom štáte pôvodu sú buď rovnaké, alebo podobné, prípadne v niektorých prípadoch iba za rovnocenné z hľadiska činností, ktoré zahŕňajú. Tento výklad potvrdzuje článok 4 ods. 1 písm. b) druhá zarážka smernice. V prípadoch, ktorých sa týka toto ustanovenie, sú príslušné vnútroštátne orgány povinné zohľadniť každú činnosť tvoriacu súčasť príslušného povolania v oboch dotknutých členských štátoch, aby určili, či skutočne ide o „to isté povolanie" a či je potrebné prípadne uplatniť kompenzačné opatrenia upravené v tomto ustanovení. Znamená to, že aj keď smernica vníma určité regulované povolanie ako celok, uznáva tiež reálnu existenciu samostatných odborných činností a príslušného vzdelania. Takže osobitný prístup pre každú z odborných činností, ktoré sú súčasťou regulovaného povolania, nie je ani v rozpore so všeobecnou štruktúrou smernice a ani jej nie je neznámy.

21 Opačný názor, ktorý v tejto súvislosti obhajuje španielska a švédska vláda, nemožno prijať. Aj keď článok 3 prvý odsek smernice zaručuje právo príslušníkovi členského štátu, ktorý je držiteľom diplomu uvedeného v smernici, „začať alebo vykonávať... povolanie [potvrdené týmto diplomom] za rovnakých podmienok, aké stanovuje vlastným štátnym príslušníkom", toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že vždy a bez výnimky vedie k povoleniu úplného prístupu ku všetkým činnostiam, ktoré sú

súčasťou tohto povolania v hostiteľskom členskom štáte. Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 48 až 53 svojich návrhov, toto vyjadrenie predstavuje jednoduchý prepis základných zásad zákazu diskriminácie a vzájomnej dôvery, ktoré sú podstatou systému uznávania diplomov Spoločenstva.

22 Čo sa týka článku 7 ods. 1 smernice, tento článok stanovuje, že príslušné orgány hostiteľského členského štátu uznajú právo príslušníkom iných členských štátov, ktorí spĺňajú podmienky na začiatok alebo výkon regulovaného povolania na ich území, používať profesijný titul hostiteľského členského štátu, ktorý zodpovedá tomuto povolaniu. Cieľom tohto ustanovenia, ktoré sa týka praktických dôsledkov uplatnenia pravidiel upravených v článkoch 3 a 5 rovnakej smernice, je uľahčiť asimiláciu príslušníkov iných členských štátov, ktorí majú diplomy, s príslušníkmi hostiteľského členského štátu, ktorí získali svoju odbornú kvalifikáciu v tomto členskom štáte. Uznanie práva používať uvedený profesijný titul upravené v článku 7 ods. 1 je však možné iba vtedy, keď dotknuté osoby spĺňajú všetky požiadavky týkajúce sa začiatku výkonu a vykonávania príslušného povolania.

23 Na záver, vyššie uvedenú úvahu podporuje výklad zameraný na cieľ smernice. Z tretieho a štvrtého odôvodnenia smernice totiž vyplýva, že jej hlavným cieľom je uľahčenie prístupu držiteľa diplomu vydaného členským štátom k príslušným odborným činnostiam v iných členských štátoch a posilnenie práva európskeho občana na používanie jeho odborných vedomostí v každom členskom štáte. Okrem toho treba poznamenať, že smernica bola prijatá na základe článku 57 ods. 1 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 47 ods. 1 ES). Zo znenia tohto ustanovenia však vyplýva, že cieľom smerníc, akou je smernica prejednávaná v tejto veci, je uľahčiť vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení alebo iných dokladov tým, že sa stanovia spoločné pravidlá a podmienky, ktoré budú viesť, ak to bude možné, k automatickému

uznávaniu uvedených diplomov, osvedčení alebo iných dokladov. Naproti tomu, nie je ich cieľom a nemôže byť ich dôsledkom, aby sa uznanie takýchto diplomov, osvedčení alebo iných dokladov sťažilo v prípadoch neuvedených v smerniciach (rozsudok z 22. januára 2002, Dreessen, C-31/00, Zb. s. I-663, bod 26).

24 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že dosah článku 4 ods. 1 smernice, ktorý výslovne povoľuje kompenzačné opatrenia, treba obmedziť na prípady, keď sa tieto opatrenia javia byť primerané k sledovanému cieľu. Inými slovami, aj keď sú výslovne povolené, tieto opatrenia môžu v niektorých prípadoch predstavovať veľmi odradzujúci faktor na to, aby si štátny príslušník členského štátu uplatnil práva, ktoré mu priznáva smernica. Adaptačné obdobie alebo skúška spôsobilosti si obe vyžadujú veľa času a úsilia zo strany dotknutej osoby. Neuplatnenie týchto opatrení sa môže ukázať ako významné, resp. rozhodujúce pre príslušníka členského štátu, ktorý chce v inom členskom štáte začať vykonávať regulované povolanie. V prípadoch, akou je vec prejednávaná vnútroštátnym súdom, čiastočný prístup k predmetnému povolaniu povolený na žiadosť dotknutej osoby, ktorý ju oslobodzuje od kompenzačných opatrení a umožňuje jej okamžite začať vykonávať odborné činnosti, pre ktoré má kvalifikáciu, je v súlade s cieľmi sledovanými smernicou.

25 Z uvedeného vyplýva, že ani znenie, ani systém a ani ciele smernice nevylučujú možnosť čiastočného prístupu k regulovanému povolaniu v zmysle uvedenom v rozhodnutí o začatí prejudiciálneho konania. Istotne možno tvrdiť, ako to uvádza španielska a švédska vláda, že tento čiastočný prístup môže viesť k nebezpečenstvu znásobenia odborných činností vykonávaných samostatne príslušníkmi iných členských štátov, teda viesť k určitému zmätku vo vedomí spotrebiteľov. Toto potencionálne riziko však nestačí na určenie, že čiastočné uznanie odbornej kvalifikácie nie je zlučiteľné so smernicou. Existujú totiž dostatočne účinné prostriedky, ktoré tomu môžu zabrániť, akými je možnosť požadovať, aby dotknuté osoby uviedli názov a sídlo zariadenia alebo komisie, ktorá vydala ich akademický titul. Podobne hostiteľský členský štát môže vždy požadovať od dotknutých osôb, aby používali v obchodných a právnych stykoch na jeho území akademický titul alebo profesijný titul tak v pôvodnom jazyku a podobe, ako aj jeho preklad do

úradného jazyka hostiteľského členského štátu na to, aby sa zabezpečilo dorozumenie a nedošlo k zmätku.

26 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že smernica nebráni tomu, aby príslušný orgán členského štátu čiastočne vyhovel žiadosti o povolenie začať vykonávať regulované povolanie v tomto členskom štáte podanej držiteľom diplomu získaného v inom členskom štáte tak, že na žiadosť držiteľa diplomu obmedzí rozsah povolenia iba na činnosti, ku ktorým umožňuje uvedený diplom prístup v členskom štáte, v ktorom bol získaný.

O druhej otázke

27 Druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, akou je vec prejednávaná pred vnútroštátnym súdom, bránia články 39 ES a 43 ES tomu, aby hostiteľský členský štát vylúčil možnosť čiastočného prístupu k regulovanému povolaniu obmedzeného na vykonávanie jednej alebo viacerých činností tvoriacich súčasť tohto povolania.

28 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 43 druhého odseku ES sa sloboda usadiť sa vykonáva za podmienok stanovených právom štátu pre vlastných štátnych príslušníkov. Vyplýva z toho, že ak sú prístup k osobitnej činnosti alebo jej vykonávanie regulované v hostiteľskom členskom štáte, štátny príslušník iného členského štátu, ktorý chce túto činnosť vykonávať, v zásade musí splniť podmienky tejto úpravy (rozsudky z 30. novembra 1995, Gebhard, C-55/04, Zb. s. I-4165, bod 36, a z 1. februára 2001, Mac Quen a i., C-108/96, Zb. s. I-837, bod 25).

29 Podmienky prístupu k povolaniu inžiniera konštrukcií pozemných stavieb doteraz nie sú harmonizované na úrovni Spoločenstva. Preto sú členské štáty naďalej príslušné pre stanovenie uvedených podmienok a smernica v tejto otázke neobmedzuje ich právomoc. Členské štáty však musia v tejto oblasti vykonávať svoju právomoc tak, aby dodržiavali základné slobody zaručené Zmluvou ES (pozri rozsudky z 29. októbra 1998, De Castro Freitas a Escallier, C-193/97 a C-194/97, Zb. s. I-6747, bod 23; z 3. októbra 2000, Corsten, C-58/98, Zb. s. I-7919, bod 31, a Mac Quen a i., už citovaný, bod 24).

30 Podľa ustálenej judikatúry vnútroštátne opatrenia spôsobilé brániť výkonu týchto slobôd alebo od neho odrádzať možno odôvodniť iba vtedy, ak spĺňajú štyri podmienky: uplatňujú sa nediskriminačne, vyplývajú z naliehavých dôvodov verejného záujmu, sú spôsobilé zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a neprekračujú rámec nevyhnutný na jeho dosiahnutie (pozri najmä rozsudky z 31. marca 1993, Kraus, C-19/92, Zb. s. I-1663, bod 32; Gebhard, už citovaný, bod 37; zo 4. júla 2000, Haim, C-424/97, Zb. s. I-5123, bod 57, a Mac Quen a i., už citovaný, bod 26).

31 V prípadoch podobných vnútroštátnej veci je právna úprava hostiteľského členského štátu vylučujúca možnosť, aby príslušné orgány tohto štátu umožnili čiastočný prístup k povolaniu, spôsobilá brániť výkonu alebo odrádzať od neho tak vo vzťahu k slobode pohybu osôb, ako aj k slobode usadiť sa, napriek tomu, že táto úprava sa nerozdielne uplatní na štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu, ako aj na štátnych príslušníkov iných členských štátov.

32 Čo sa týka cieľa právnej úpravy spornej vo veci samej, treba pripustiť, ako to zdôrazňuje španielska a švédska vláda, že čiastočné uznanie odbornej kvalifikácie

v zásade môže viesť k rozštiepeniu regulovaných povolaní na rôzne činnosti vo vnútri členského štátu. To by v podstate viedlo k nebezpečenstvu zmätku vo vedomí príjemcov služieb, ktorí môžu byť uvedení do omylu v otázke rozsahu uvedenej kvalifikácie. O ochrane príjemcov služieb a všeobecnejšie ochrane spotrebiteľov Súdny dvor už rozhodol, že predstavuje naliehavý dôvod verejného záujmu spôsobilý odôvodniť porušenie slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby (pozri rozsudky zo 4. decembra 1986, Komisia/Francúzsko, 220/83, Zb. s. 3663, bod 20; z 21. septembra 1999, Läärä a i., C-124/97, Zb. s. I-6067, bod 33, a z 11. septembra 2003, Anomar a i., C-6/01, Zb. s. I-8621, bod 73).

33 Je ešte potrebné, aby opatrenia založené na tomto cieli nešli nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. V tejto súvislosti, ako zdôraznila Komisia Európskych spoločenstiev, treba stanoviť rozdiel medzi dvoma odlišnými prípadmi, ktoré môžu vzniknúť, keď sa podá na príslušný orgán žiadosť o uznanie odbornej kvalifikácie poskytnutej v inom členskom štáte a keď rozdiely v obsahu vzdelania alebo v činnostiach tvoriacich súčasť dotknutého povolania v oboch členských štátoch bránia úplnému a okamžitému uznaniu. Treba rozlišovať prípady, ktoré možno objektívne vyriešiť prostriedkami upravenými v smernici, a prípady, keď tak nemožno urobiť.

34 Prvý predpoklad sa týka prípadu, keď v členskom štáte pôvodu a v hostiteľskom členskom štáte je stupeň podobnosti oboch povolaní taký, že ich možno v podstate považovať za „to isté povolanie" v zmysle článku 3 prvého odseku písm. a) smernice. V takýchto prípadoch medzery vzdelania žiadateľa vo vzťahu k vzdelaniu požadovanému v hostiteľskom členskom štáte možno účinne doplniť uplatnením kompenzačných opatrení upravených v článku 4 ods. 1 smernice a zabezpečiť tak úplnú integráciu dotknutej osoby do profesijného systému v hostiteľskom členskom štáte.

35 Naproti tomu druhý predpoklad, ako správne uvádza Komisia, sa netýka prípadov uvedených v smernici v tom zmysle, že rozdiely v oblastiach činností sú také významné, že v skutočnosti treba absolvovať úplné vzdelanie. To predstavuje faktor spôsobilý z objektívneho hľadiska podnietiť dotknutú osobu nevykonávať v inom členskom štáte jednu alebo viacero činností, na ktoré má kvalifikáciu.

36 Prináleží príslušným orgánom, a najmä súdnym orgánom, hostiteľského členského štátu určiť, do akej miery v každom konkrétnom prípade je obsah vzdelania absolvovaného dotknutou osobou rozdielny od vzdelania požadovaného v tomto členskom štáte. Tribunal Supremo vo vnútroštátnej veci uviedol, že obsah vzdelania vzťahujúci sa jednak na povolanie stavebného inžiniera v hydraulike v Taliansku a jednak na povolanie inžiniera konštrukcií stavebných stavieb v Španielsku obsahuje významné rozdiely takej povahy, že uplatnenie kompenzačného alebo adaptačného opatrenia by v podstate znamenalo požadovať od dotknutej osoby získanie nového odborného vzdelania.

37 Okrem toho v osobitných prípadoch podobných vnútroštátnej veci jedným z rozhodujúcich kritérií je, či odborná činnosť, ktorú chce dotknutá osoba vykonávať v hostiteľskom členskom štáte, je alebo nie je objektívne oddeliteľná od činností tvoriacich ako celok zodpovedajúce povolanie v tomto členskom štáte. V prvom rade prináleží vnútroštátnym orgánom odpovedať na túto otázku. Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 86 a 87 svojich návrhov, jedným z rozhodujúcich kritérií v tejto súvislosti je, či možno túto činnosť vykonávať nezávisle alebo samostatne v členskom štáte, kde bola sporná odborná kvalifikácia získaná.

38 Ak je dotknutá činnosť objektívne oddeliteľná od činností tvoriacich ako celok dotknuté povolanie v hostiteľskom členskom štáte, treba z toho vyvodiť záver, že

odradzujúci účinok spôsobený vylúčením možnosti čiastočného uznania dotknutej odbornej kvalifikácie je príliš významný na to, aby ho mohla vyvážiť obava z prípadného porušenia práv príjemcov služieb. V takomto prípade legitímny cieľ ochrany spotrebiteľov a iných príjemcov služieb možno dosiahnuť menej prísnymi prostriedkami, najmä povinnosťou používať pôvodný profesijný titul alebo akademický titul tak v pôvodnom jazyku a podobe, ako aj jeho preklad do úradného jazyka hostiteľského členského štátu.

39 Na druhú otázku teda treba odpovedať tak, že články 39 ES a 43 ES nebránia tomu, aby členský štát nepovolil čiastočný prístup k povolaniu, ak medzery vzdelania žiadateľa vo vzťahu k vzdelaniu požadovanému v hostiteľskom členskom štáte možno účinne doplniť uplatnením kompenzačných opatrení upravených v článku 4 ods. 1 smernice. Naproti tomu články 39 ES a 43 ES bránia tomu, aby členský štát nepovolil čiastočný prístup k povolaniu na žiadosť dotknutej osoby, ak rozdiely v oblastiach činnosti sú také významné, že v skutočnosti treba absolvovať úplné vzdelanie, s výnimkou prípadu, že odmietnutie uvedeného čiastočného prístupu odôvodňujú naliehavé dôvody verejného záujmu spôsobilé zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a neprekračujúce rámec nevyhnutný na jeho dosiahnutie.

O trovách

40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Smernica Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov nebráni tomu, aby príslušný orgán členského štátu čiastočne vyhovel žiadosti o povolenie začať vykonávať regulované povolanie v tomto členskom štáte podanej držiteľom diplomu získaného v inom členskom štáte tak, že na žiadosť držiteľa diplomu obmedzí rozsah povolenia iba na činnosti, ku ktorým umožňuje uvedený diplom prístup v členskom štáte, v ktorom bol získaný.**

2. **Články 39 ES a 43 ES nebránia tomu, aby členský štát nepovolil čiastočný prístup k povolaniu, ak medzery vzdelania žiadateľa vo vzťahu k vzdelaniu požadovanému v hostiteľskom členskom štáte možno účinne doplniť uplatnením kompenzačných opatrení upravených v článku 4 ods. 1 smernice 89/48. Naproti tomu články 39 ES a 43 ES bránia tomu, aby členský štát nepovolil čiastočný prístup k povolaniu na žiadosť dotknutej osoby, ak rozdiely v oblastiach činnosti sú také významné, že v skutočnosti treba absolvovať úplné vzdelanie, s výnimkou prípadu, že odmietnutie uvedeného čiastočného prístupu odôvodňujú naliehavé dôvody verejného záujmu spôsobilé zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a neprekračujúce rámec nevyhnutný na jeho dosiahnutie.**

Podpisy